

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 8CoE/142/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3512200736
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3512200736.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne vo veci výkonu rozhodnutia oprávneného: T. J., bytom B. T. nad P., O. XX, proti povinnej: P. J., bytom B. T. nad P., V. XX, o výkon rozhodnutia o výchove maloletého T. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 23. júla 2014, č. k. 4Em/1/2012-123, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zrušil uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 30.06.2014, č.k. 4Em/1/2012-107. Uviedol, že uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 30.06.2014, č.k. 4Em/1/2012-107 bola uložená povinnej P. J., bytom B. T. nad P., V. XX pokuta vo výške 50 Eur z dôvodu nepodrobenia sa rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 22.01.2013, č.k. 3P/159/2012-29, na podklade výzvy súdu podľa § 272 ods. 3 O.s.p. Povinná podala na súd voči uzneseniu č.k. 4Em/1/2012-107 v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnila tým, že tvrdenia oprávneného T. J. nie sú pravdivé. Maloletému T. povinná v stretávaní sa s otcom nebráni, a ani nemôže. Sám T. nemá o stretávanie sa s otcom záujem, nakoľko je preňho traumatizujúce. Od vydania rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 3P/159/2012-29 si bol otec vyzdvihnúť syna za posledný rok len raz, a to až potom, čo podal sťažnosť na súd, pričom o syna nejaví žiaden záujem, nekontaktuje ju. Niekoľkokrát čakal oprávnený syna T. pred školou, čoho následkom sú jeho psychické traumy a problémy s neudržaním potreby. Oprávnený T. J. sa o syna T. zaujíma len prostredníctvom súdu, čo značí, že koná len s úmyslom zneprijemňovať a komplikovať život. Povinná má za to, že súd sa nedostatočne zaoberal prípadom a nebral ohľad na maloletého T., preto žiadala, aby súd pri rozhodovaní bral do úvahy predovšetkým názor syna T., aby sa predišlo vážnemu zhoršeniu jeho fóbickej úzkostnej poruchy. K odvolaniu povinná pripojila lekársku správu z psychiatrickej ambulancie T.. I. a lekársku správu z psychiatrickej ambulancie T.. W.. Z ustanovenia § 273 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že súd nie je povinný uložiť povinnému pokutu, ale je na to oprávnený. V predmetnej veci mal súd prvého stupňa za to, že ide o špecifický prípad, kedy je nutné prihliadať najmä na záujem maloletého, ktorý kontakt s oprávneným odmieta. Z predložených lekárskejších správ je zrejmé, že maloletý T. trpí úzkostnou fóbickou poruchou, ktorá sa prejavuje navonok v poruchách správania, poruchách nálady, nespavosti, a zhoršením fungovania v škole. Detský psychiater a psychoterapeut T.. I. W. v lekárskej správe zo dňa 13.06.2012 vyslovil nutnosť, aby bol rešpektovaný názor maloletého T., a aby sa aj vo veci kontaktu s otcom nepostupovalo proti chlapcovej vôli, nakoľko nútený výkon rozhodnutia považuje v jeho prípade za škodlivý s negatívnym účinkom na jeho ďalší vývoj. S ohľadom na dané okolnosti prípadu bolo uloženie pokuty predčasné a neopodstatnené.

Proti tomuto uzneseniu v doplnenom odvolaní oprávnený uviedol, že nesprávnosť napadnutého uznesenia vidí v tom, že vzhľadom na správanie sa matky vo veci styku maloletého syna s oprávneným by jej pokuty mali byť zo strany súdu potvrdzované a nie rušené, pretože ona potom len úmyselne a umelo preťahuje spor. Tvrdenie matky maloletého, že sa o syna zaujíma len prostredníctvom súdu, nie sú pravdivé. O syna sa zaujíma, ale akýkoľvek pokus o kontakt so synom je zo strany matky znemožnený. Syn je pod veľkým vplyvom matky, ale aj napriek tomu si oprávnený myslí, že by si časom opäť našli cestu

k sebe. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť v celom rozsahu.

Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Podľa § 272 ods. 1 písm. a) O.s.p., súd je oprávnený nariadiť výkon rozhodnutia na základe vykonateľného rozhodnutia súdu.

Podľa § 272 ods. 3 O.s.p., pred nariadením výkonu rozhodnutia podľa odseku 1 súd písomne vyzve povinného, ktorý sa odmieta podrobiť rozhodnutiu podľa odseku 1, aby sa rozhodnutiu podrobil. V tejto výzve upozorní tiež na následky neplnenia povinností ustanovených v rozhodnutí. Ak sa javí, že účel výzvy možno lepšie dosiahnuť pojednávaním, sudca je oprávnený nariadiť pojednávanie a môže naň predvolať povinného, oprávneného, maloleté dieťa, zástupcu príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo zástupcu príslušného orgánu obce.

Podľa § 273 ods. 1 O.s.p., ak výzva súdu podľa § 272 ods. 3 zostane bezvýsledná, súd je oprávnený uložiť povinnému, ktorý neplní dobrovoľne rozhodnutie podľa § 272, pokutu vo výške 200 eur. Pokutu možno uložiť aj opakovane. Výnos pokút je príjmom štátneho rozpočtu.

Podľa § 273 ods. 2 O.s.p., ak výzva súdu podľa § 272 ods. 3 zostane bezvýsledná, súd je oprávnený vyzvať príslušný štátny orgán, aby a) zastavil výplatu rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu, b) zastavil výplatu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu.

Podľa § 273 ods. 3 O.s.p., ak povinný začal dobrovoľne plniť rozhodnutie podľa § 272 ods. 1, súd vyzve príslušný štátny orgán, aby obnovil výplatu dávok zastavených podľa odseku 2.

Preskúmaním obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že oprávnený písomným podaním osobne podaným na súde prvého stupňa dňa 24.01.2012 podal návrh na nariadenie súdneho výkonu rozhodnutia o výchove maloletého T., a to na podklade rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 21.11.2011, č.k. 11C/104/2011-66, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 17.12.2011. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom uznesením zo dňa 15.10.2012, č.k. 4Em/1/2012-61 vo výroku I. súdny výkon rozhodnutia o výchove maloletého T. vyhlásil za neprípustný a vo výroku II. súdny výkon rozhodnutia o výchove maloletého T. zastavil. Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 27.11.2013, č.k. 17CoE/107/2013-88 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom uznesením zo dňa 30.06.2014, č.k. 4Em/1/2012-107 povinnej uložil pokutu vo výške 50 Eur. Následne napadnutým uznesením zo dňa 23.07.2014, č.k. 4Em/1/2012-123, na základe odvolania povinnej podaného proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom, súd prvého stupňa uznesenie zo dňa 30.06.2014, č.k. 4Em/1/2012-107 zrušil.

V rámci prvej hlavy šiestej časti Občianskeho súdneho poriadku je osobitne upravený výkon rozhodnutia o výchove maloletých detí. Konanie sa začína na návrh osôb oprávnených na výchovu alebo styk s dieťaťom, alebo z úradnej povinnosti, uznesením súdu o začatí konania. Účastníkom konania je maloleté dieťa, ďalej ten, kto podľa rozhodnutia alebo schválenej dohody má právo na výchovu alebo styk, a ten, kto mu v tom bráni. Predpokladom nariadenia výkonu rozhodnutia je aktívna účasť súdu zameraná na dobrovoľné plnenie povinností vyplývajúcich z rozhodnutia alebo schválenej dohody. Preto súd skôr, ako nariadi výkon, vyzve toho, kto sa odmieta podrobiť súdnemu rozhodnutiu alebo dohode, aby sa

súdnemu rozhodnutiu podrobil alebo súdom schválenú dohodu plnil. Vo výzve poučí povinného na následky nesplnenia povinnosti, spravidla požiada iné subjekty o pôsobenie na povinného, aby tieto povinnosti dobrovoľne splnil. Ak táto výzva zostane bezvýsledná, súd uloží tomu, kto dobrovoľne neplní, pokutu vo výške 200 Eur. Pokutu možno uložiť opakovane. Súd môže ďalej nariadiť výkon rozhodnutia, ktorým nariadi odňatie dieťaťa tomu, u koho dieťa nemá byť a odovzdaní dieťaťa tomu, komu bolo rozhodnutím súdu alebo schválenou dohodou dieťaťa zverené, alebo tomu, komu podľa rozhodnutia alebo schválenej dohody patrí právo na styk s maloletým dieťaťom v určenej dobe. Súdnym výkonom rozhodnutia sa v zmysle uvedeného dovršuje ochrana práv a oprávnených záujmov občanov. Dochádza k nemu teda vtedy, ak napriek vykonateľnému rozhodnutiu povinný odmieta svoju povinnosť dobrovoľne splniť. Spočíva v nútenom výkone peňažného plnenia alebo plnenia inej povinnosti, ako je zaplatenie peňazí. Súdy pritom musia riešiť viaceré skutkové a právne závažné otázky.

Demokratizácia vzťahov v rodine a upustenie od autoritatívneho prístupu rodičov môže bezpochyby viesť k vhodnejšiemu príkladu pre maloleté deti, ktoré pozitívne vplyva na osvojovanie si hodnôt maloletého na formovanie jeho charakteru. Keďže je nevyhnutné dieťaťu pri výchove venovať najväčšiu starostlivosť so zreteľom na jeho vek a rozumovú vyspelosť pri rozhodovaní o veciach, ktoré sa ho týkajú, treba vziať do úvahy aj jeho názor, ktorý má dieťa právo slobodne vyjadrovať. Bezdôvodné potláčanie názorov dieťaťa, ich zosmiešňovanie a autoritatívny prístup rodičov si dieťa berie v živote ďalej ako príklad, ktorý sa prejaví vo vnútorných motívoch dieťaťa. Podľa čl. 4 Základných zásad obsiahnutého v zákone č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov majú všetci členovia rodiny povinnosť navzájom si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny. Bez ohľadu na to, či dieťa žije v domácnosti s rodičmi alebo nie, je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich.

Odvolací súd má za to, že aj keď záujmy detí a rodičov majú byť v rovnováhe, zvrchovaný záujem dieťaťa môže podľa individuálnych okolností prevážiť záujem rodiča, pričom posúdenie proporcionality zostáva na súde, ktorý je v bezprostrednom kontakte so zúčastnenými stranami. Názor maloletých detí môže byť pre posúdenie rozhodujúcich skutočností relevantný, avšak súd musí v každom jednotlivom prípade citlivo zvážiť dosah ich výpovede, najmä s ohľadom na ich vek, rozumovú ale i emocionálnu vyspelosť. Názor maloletého dieťaťa súd zisťuje buď prostredníctvom ustanoveného zástupcu maloletých (kolízneho opatrovníka, orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately) alebo samostatným výsluchom maloletých detí, a to buď v prítomnosti rodičov alebo v neprítomnosti rodičov. Ktorý konkrétny prostriedok na zabezpečenie názoru maloletých detí súd v predmetnej veci zvolí, bude závisieť od všetkých ním posúdených okolností prípadu. Po posúdení, ako už bolo vyššie uvedené, s ohľadom na vek, rozumovú a emocionálnu vyspelosť maloletých detí vyjadriť samostatne svoj názor (či už priamo alebo prostredníctvom orgánu) súd zváži, či na ich názor prihliadne. Zároveň vezme zreteľ i na všetky ďalšie vykonané dôkazy a skutočnosti, ktoré počas konania vyšli najavo, ktoré vyhodnotí jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti. Na zistený skutkový stav aplikuje príslušné právne predpisy, zároveň je jeho úlohou venovať zvýšenú pozornosť odôvodneniu svojho rozhodnutia tak, aby bolo presvedčivé, teda aby z neho bolo pre oboch rodičov zrejmé, že bolo rozhodnuté v záujme ich maloletých detí v súlade s ich právami dieťaťa, ktoré budú tiež rešpektovať.

V predmetnom prípade súd prvého stupňa dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, pričom správne zohľadnil záujem maloletého T., ktorý kontakt s oprávneným odmieta. Uvedený záver zohľadnil s poukazom na lekárske správy T. U. I. (zo dňa 13.03.2014 a 02.04.2014). Z nich vyplynulo, že maloletý trpí fóbickou úzkostnou poruchou, má poruchy v učení, je traumatizovaný z detstva a má sklon k vyhýbavému správaniu. T. I. W. v lekárskej správe zo dňa 13.06.2012 uviedol, že vzťah maloletého k otcovi sa nezmenil, naďalej ho odmieta a zvyrazňuje sa jeho väzba na mamu. T. I. W. poukázal na to, že je potrebné v tomto čase, aby bol rešpektovaný názor maloletého, a aby sa aj vo veci kontaktu s otcom nepostupovalo proti chlapcovej vôli. Nútený výkon rozhodnutia považuje v jeho prípade za škodlivý s negatívnym účinkom na jeho ďalší vývoj. Odvolací súd v tomto smere poznamenáva, že náprava jestvujúceho stavu sa môže v danom prípade dosiahnuť iba zmenou interakcií oboch rodičov a je v ich záujme, aby sa k nej dopracovali, inak ich správanie bude mať negatívny vplyv na duševný a citový vývoj maloletého.

Z uvedeného dôvodu, s prihliadnutím na zvrchovaný záujem maloletého dieťaťa, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p., ako vecne správne.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne v pomere tri ku nule.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.